

IMPLEMENTACIÓ PLA DE GESTIÓ ÈTICA DE COLÒNIES DE GATS COMUNITARIS.

MUNICIPI DE TONA

Ajuntament de Tona

PROJECTE GAT
fundació fauna

PLA DE GESTIÓ ÈTICA DE COLÒNIES DE GATS COMUNITARIS.

1.- Introducció	3
2.- Conceptes i definicions prèvies	5
3.- Normativa i legislació vigent	6
4.- Objecte del Pla	7
5. Àmbit d'actuació	7
6.- Anàlisi i diagnòstic previ	8
7.- Pla d'actuació	9
7.1. Colònies felines.....	9
7.1.1. Procediment per a registrar una nova colònia felina	9
7.1.2. Cens o registre de las colònies	10
7.1.3. Persones cuidadores.....	10
7.1.4. Ubicació de les colònies.....	11
7.1.5. Condicionament de les colònies	11
7.1.6. Cures de la colònia.....	12
7.1.7. Neteja i desinfecció.....	13
7.1.8. Reubicació d'una colònia.....	14
7.2. Criteris sanitaris	14
7.2.1. Tractaments preventius.....	14
7.2.2. Identificació	15
7.2.3. Virus de la Ràbia	15
7.2.4. Atenció a animals malalts.....	15
7.2.5. Eutanàsia	15
7.2.6. Animals morts.....	15
7.3. Adopció de gats socialitzats.....	16
7.4. Planificació del Programa CER	16
7.4.1. Mètodes de captura	17
7.4.2. Esterilització.....	17
7.4.3. Retorn a la colònia.....	18
8. Persones col·laboradores.....	18

9. Funcions i obligacions	19
9.1. Obligacions de persones cuidadores	19
9.2. <i>Funciones de l'Ajuntament</i>	19
10.-Formació i difusió	20
10.1. Formació de les persones involucrades en el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris de Tona.....	20
10.1.1. Formació a persones cuidadores	20
10.1.2. Formació a Policia Local.....	21
10.2. Difusió educativa a la ciutadania	21
11.- Seguiment de les colònies i avaluació del Pla	22
12.-Execució i duració	22
13.- Drets i propietat.....	23

1.- Introducció

La interacció entre les poblacions de gats i humans s'ha produït, des de l'aparició de les primeres ciutats, al llarg de tota la història de la humanitat. En el seu inici es va establir una relació d'ajuda mútua: els gats actuaven controlant plagues i al seu torn rebien com a aliment les restes de menjar dels humans i, a vegades, fins i tot recer. És a partir del segle XIX quan els gats passen a ser considerats de manera general un animal de companyia i la seva presència i respecte en les nostres llars ha anat en augment fins a aconseguir la importància que tenen avui dia.

Però els gats no són presents únicament en les nostres llars, també convivim amb nombrosos gats comunitaris, gats que habitualment viuen en llibertat, que formen part de la fauna urbana dels pobles i ciutats i que estan integrats en el medi ambient en el qual desenvolupem la nostra vida quotidiana. Els gats que viuen al carrer són animals que han perdut el seu perfil domèstic i són desconfiats amb les persones. Provenen de gats domèstics que s'han perdut o han sigut abandonats, o poden ser descendents de gats que ja es trobaven en aquesta situació i han après a sobreviure en llibertat, en solars privats i espais públics. Són animals independents i territorials que viuen en circumstàncies adverses sense tindre cobertes les seues necessitats bàsiques la majoria de les vegades.

Quan un grup de gats de carrer viuen junts en un determinat lloc es formen les anomenades colònies de gats urbanes. En general, aquestes colònies de gats passen desapercbedes i no generen problemes, sobretot a causa dels seus hàbits esquius i generalment nocturns, únicament impliquen alguns inconvenients quan, a causa de la superpoblació, comencen a generar un conflicte mediambiental o sanitari. La presència incontrolada de colònies felines en un terme municipal pot implicar problemes de salubritat pública derivats, en primer terme, de la seva elevada capacitat reproductiva. L'absència de depredadors, unida a l'elevada fertilitat felina i a una disponibilitat relativament accessible d'aliment (ja sigui perquè ho faciliten alguns veïns o veïnes, per disposar de restes en els contenidors de residus o per alimentar-se a través de la caça en alguns casos), provoca que les colònies "no gestionades" registrin un creixement exponencial.

D'altra banda, la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa (IUCN) inclou els gats de carrer en la llista de les 100 espècies invasores més perjudicials del món. Els gats són depredadors de fauna salvatge: ratolins, sargantanes, ocells, etc. Diferents estudis mostren que els gats de carrer provoquen una reducció de la biodiversitat, i l'alteració de les funcions de

l'ecosistema. Als Estats Units es considera que és una de les causes més importants de pèrdua de poblacions d'ocells. A Europa alguns autors han descrit els efectes negatius sobre rèptils amb la desaparició de poblacions a nivell local. A la ciutat de Barcelona, es considera que els gats són els responsables de la manca de determinades espècies d'ocells a alguns parcs de la ciutat. Segons estudis realitzats a Girona, l'activitat de depredació i la disminució de diversitat es produeix en les zones properes al punt d'alimentació, com a resultat l'impacte sobre la fauna és gradual, molt fort en punts pròxims a la zona d'alimentació i va disminuint a mesura que s'incrementa la distància. El problema més greu no és la depredació en sí mateixa, per a la qual les espècies presa estan adaptades, sinó les altes densitats que assoleix aquest depredador degut a la manca de gestió i control poblacional i de pràctiques d'alimentació desmesurada per part dels humans. Cal destacar, que els impactes negatius dels gats de carrer sobre la biodiversitat no poden ser generalitzats ja que varia d'un lloc a altre segons la regió i l'hàbitat existent. Per tant la gestió dels gats de carrer ha de tenir en compte les interaccions que es produeixen entre els gats i les espècies que depreden.

Així, la sobrepoblació de gats comunitaris pot generar els següents problemes:

- Problemes sanitaris per als exemplars que conformen la colònia, per falta d'alimentació correcta i/o climatologia adversa, la qual cosa fa que hi pugui haver la presència d'animals malalts i moribunds als carrers.
- Deterioració de les condicions de salubritat de l'entorn (males olors, brutícia, dispersió de femtes, dejeccions dels animals, etc.).
- Presència de plagues associades (puces) i transmissió de malalties a humans (zoonosis) tot i que són menys provables.
- Risc per a la salut en determinades ubicacions (per exemple, en zones de terra de jocs infantils).
- Molèsties per soroll i baralles entre els animals (sobretot en èpoques de zel).
- Depredació sobre la fauna local i impacte negatiu sobre la biodiversitat.

La clau d'una bona convivència entre les persones i els gats que viuen al carrer consisteix en una gestió adequada i ètica de les colònies, que en permeten l'existència amb la major qualitat possible de vida i sense provocar problemes en l'entorn.

En aquest sentit, des de l'any 2015 l'Ajuntament de Tona va començar el mètode CER

(Captura-Esterilització-Retorn), que s'ha evidenciat com el més efectiu i ètic per a controlar la població de gats comunitaris, promovent la creació de colònies felines en espais públics municipals per a controlar-ne l'alimentació i salut.

Actualment al municipi de Tona existeix un nombre aproximat de 100 gats que viuen al carrer, distribuïts en 10 punts detectats en tot el municipi, el control i la gestió municipal de les quals és compartida amb el conjunt de col·laboradors i col·laboradores.

El compromís de l'Ajuntament de Tona és aconseguir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, així com d'afavorir la responsabilitat i conscienciació de la ciutadania en la defensa i preservació de les colònies felines, juntament amb l'obligatorietat que estableix la normativa vigent en matèria de protecció, benestar i tinença responsable d'animals de companyia, motiva la redacció i posada en marxa del present Pla de Gestió Ètica de Colònies de Gats Comunitaris, basat en les directrius de diferents organitzacions de prestigi nacional i internacional, amb l'objectiu de fomentar una gestió ètica i millorar la convivència entre la societat i aquestes colònies.

És necessari, per tant, que l'Ajuntament compti amb la col·laboració i complicitat de les associacions locals per a la defensa dels animals, si n'hi ha de les persones gestores de colònies, clíniques veterinàries i ciutadania en general, per a poder executar de manera efectiva el Pla que es presenta.

2.- Conceptes i definicions prèvies

Gats comunitaris o de carrer. Dins de la denominació de gats de carrer es poden trobar diferents variants que per les seves diferents característiques no poden ser tractades per igual. Els tipus de gats de carrer són:

- **Gats abandonats o perduts:** aquests gats tenen un responsable legal o deixen de tenir-lo, sigui perquè els han abandonat o perquè s'han perdut. Aquests animals inicialment estan socialitzats, el pas del temps poden "ensalvatgir-se"; per a evitar això cal crear un sistema eficaç de recollida i trobar-los una llar, sigui la que ja tenien o una de nova, a través d'adopció o acolliment.
- **Gats ensalvatgits:** són gats sense socialitzar per la qual cosa no es deixen manipular i no sempre poden ser fàcilment allotjats en una casa com a animal de companyia. Són animals sense responsable legal conegut; mai han de gestionar-se com si tractés d'un animal

abandonat, ja que no és un animal sense llar, la seva llar és la colònia on acaba vivint.

Els gats ensalvatgits són animals ben adaptats a les característiques territorials dels nuclis urbans. S'associen en colònies localitzades formades per la reunió de diverses femelles que crien cadells, proporcionant aliment a tots els individus, i per un baix nombre de mascles amb caràcter reproductor. S'assenten en territoris sobre la base de l'existència de recursos essencials per a ells com menjar, beguda i refugis per a inclemències meteorològiques i agressions externes.

- Gats errants: són els gats que no estan confinats en una casa o lloc tancat i, per tant, vaguen amb llibertat en espais o vies públiques. Aquests animals tenen responsable legal, sobre el qual recau la responsabilitat de la cura i les molèsties o danys a tercers que puguin ocasionar. El problema és que molts d'aquests gats no estan identificats i és complicat poder determinar qui n'és el propietari/a.

Es consideraran, per tant, com a gats comunitaris o de carrer, els gats ensalvatgits i els gats abandonats o perduts, no incloent-hi els gats errants, ja que aquests sí que tenen una llar de referència.

3.- Normativa i legislació vigent

- Ley 7/2023, de 28 de marzo, de protección de los derechos y el bienestar de los animales.
- LLEI 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.
- DECRET LEGISLATIU 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.

Cal destacar l'actual legislació, millora el respecte cap als animals i augmentar la sensibilitat col·lectiva cap a comportaments més humanitaris i responsables, propis d'una societat moderna.

- Ley 17/2021, de 15 de diciembre, de modificación del Código Civil, la Ley Hipotecaria y la Ley de Enjuiciamiento Civil, sobre el régimen jurídico de los animales.

La Llei reconeix els animals com a éssers vius dotats de sensibilitat, com a éssers que senten, i han deixat de ser considerats coses o béns a efectes jurídics.

4.- Objecte del Pla.

L'objectiu general que es planteja l'Ajuntament de Tona amb el Pla Municipal de Gestió Ètica de Colònies de Gats Comunitaris, en desenvolupament de la seva política de respecte i protecció a la

vida animal, és el benestar d'aquests animals en el municipi, per a facilitar la convivència amb la ciutadania i la prevenció de problemes de salut pública i animal, basant-se en el control de la població de gats, els seus punts d'alimentació, les condicions sanitàries i les persones col·laboradores responsables d'aquestes colònies.

Amb el Pla de gestió, s'estableixen mecanismes de mediació per a solucionar els possibles problemes que aquestes colònies puguin generar (per orines, miols durant el període de zel, possibles baralles...) que aniran disminuint progressivament en evitar el creixement exponencial de la població de gats no controlats, en promoure i fomentar la salubritat de les àrees públiques i gràcies a la difusió dels principis de tinença responsable d'animals. Tot això permetrà gaudir de la presència d'aquests animals en el nostre municipi, que exerceixen una funció depredadora i plaguicida i en possibilitaran l'adequada integració en una realitat del poble que contribueixi a la socialització i a la convivència.

Com a objectius específics s'estableixen:

- Protegir i gestionar les colònies felines mitjançant la posada en marxa del programa CER, amb l'objectiu de la disminució progressiva del nombre d'exemplars per colònia (fins a aconseguir que totes les colònies tinguin almenys el 90 % dels individus esterilitzats).
- Crear un cens de gats de carrer en el municipi de Tona, que s'actualitzarà anualment.
- Minimitzar les molèsties que provoquen les colònies a la ciutadania.
- Prevenció i solució de problemes de salut pública.
- Aplicar programes que evitin l'abandonament d'animals de companyia.
- Idear un pla d'adopcions de gats sociables.
- Complir amb el benestar animal en les colònies felines.
- Disminuir els efectes negatius sobre la fauna autòctona del municipi i afavorir la biodiversitat local.

5. Àmbit d'actuació

Aquest Pla d'actuació es portarà a terme en totes les colònies felines del municipi de Tona.

En cap cas s'atendran gats procedents de particulars, llevat que vaguin perduts (i en aquest cas s'intentarà trobar el seu responsable legal o buscar-li adopció), així com grups d'animals que puguin tindre consideració d'acumulacions no controlades per part de particulars.

6.- Anàlisi i diagnòstic previ

Sobre la informació que disposa l'ajuntament comunicada per diferents ciutadans, s'estableix la situació de partida que facilitarà la posada en marxa dels mecanismes necessaris per a millorar la gestió de les colònies felines i la convivència amb la ciutadania. De la informació obtinguda destaquen els resultats següents:

- **Registre de colònies:** Actualment, es comptabilitzen 10 punts amb presència de gats (ANNEX I).
- **Núm. d'exemplars i compliment CER:** Aproximadament a Tona hi ha un centenar de gats i es desconeix el percentatge de gats esterilitzats.

Actualment, no podem obtenir aquestes dades amb precisió. Per aquest motiu, proposem que, en el moment de presentar el Pla de gestió a les persones responsables de les colònies de gats de carrer, se'ls requereixin les dades detallades de cada punt amb presència de gats. Això serà una condició imprescindible per poder formar part del Pla de gestió i rebre suport de l'Ajuntament. Aquesta informació serà clau per distingir les colònies de gats de carrer d'altres punts on no es consideren com a tals i obtenir una fotografia precisa de la ubicació i l'estat de la població de gats.

- **Programa sanitari:** ara mateix no tenim constància de cap malaltia entre els gats de les diferents colònies que es gestionen.

En l'informe es recomana realitzar, sempre que sigui possible, desparasitacions periòdiques en les colònies, sota el control de l'Ajuntament. Donada la dificultat de poder capturar de nou tots els gats, aconsellem utilitzar pols o terra de diatomees com a antiparasitari extern natural, barat i no tòxic. I aprofitant els gats capturats per malalties o per esterilitzar es desparasitaran.

- **Ubicació de las colònies:** Una vegada es tingui tota la informació i ubicació de les diferents colònies. S'haurà d'estudiar la possibilitat d'ubicar punts d'alimentació més adequats si alguna d'elles no estan en llocs adients.

Una vegada establertes les colònies de forma definitiva, s'identificaran per informació de

la ciutadania.

- **Punts d'alimentació:** Es recomana col·locar punts d'alimentació adequats (tremuges o contenidors) en la via pública en totes les colònies felines que sigui possible i que així millori la convivència entre veïns. No s'han de posar mai en zones privades, sense el permís del propietari/a. I fer-ho en llocs que no molestin i que no estiguin en zones de pas, per evitar conflicte entre el veïns. Actualment els punts d'alimentació està ubicat en la via pública i un en terreny privat autoritzat pel propietari. D'aquestes, cap disposa de tremuges (tolves) o contenidors com a punt d'alimentació; s'utilitzen un altre tipus de recipients o es deixa l'aliment al sòl.
 - **Zones de recer i descans:** Es recomana afegir, sempre que sigui possible, punts de recer adequats i controlats per l'Ajuntament de Tona en les colònies en què sigui necessari. L'orografia o existència de zones de recer naturals pròpies de la zona pot fer que no sigui necessari en totes elles. Igualment, cal tindre en compte la impossibilitat de dotar de recer tots i cadascun dels gats de carrer del municipi. Actualment no hi ha cap element de protecció ni mantes, ni gàbies i caixes.
- **Neteja i desinfecció:** No presenten problemes d'higiene cap de colònies, que coneguem. Mantenir una colònia de gats neta i desinfectada és essencial per garantir la salut dels animals i prevenir malalties. La neteja diària inclou la retirada de restes de menjar, excrements i materials bruts. A més, és important desinfectar regularment les zones d'alimentació i refugi amb productes segurs per als animals. L'ús de lleixiu diluït (1:32)* o desinfectants específics ajuda a eliminar bacteris i virus sense posar en perill els gats. També cal revisar i renovar llits i refugis per evitar la propagació de paràsits. Un espai net contribueix a una millor convivència i benestar dels felins de la colònia.

L'ús de lleixiu diluït (1:32)= un quart de got de lleixiu en 1 litre d'aigua (amb aigua FREDA-mai calenta).

7.- Pla d'actuació

7.1. Colònies felines

7.1.1. Procediment per a registrar una nova colònia felina

L'Ajuntament de Tona autoritzarà, previ informe tècnic justificatiu, el registre per al control i gestió de colònies felines que se sol·liciten mitjançant el procediment següent:

- a) Les persones interessades en el registre d'una colònia felina, hauran de presentar la sol·licitud que s'adjunta en l'Annex II d'aquest document degudament complimentada a la Regidoria corresponent o a qui en faci la gestió externa.
- b) La sol·licitud inclourà les dades de la persona sol·licitant, la ubicació de la colònia i la descripció quant al nombre d'animals i si estan o no esterilitzats.
- c) L'Ajuntament de Tona, a la vista de la sol·licitud formulada, l'analitzarà, en visitarà la ubicació, consultarà allò que sigui necessari i emetrà un informe justificant el registre o no d'aquesta colònia.

7.1.2. Cens o registre de las colònies

L'Ajuntament de Tona portarà a terme un registre de cada colònia donada d'alta per a crear una base de dades en què queden reflectides les següents dades:

- a) Número de colònia.
- b) Localització, característiques de l'emplaçament, solar públic o privat i tot allò que la persona responsable de la colònia consideri.
- c) Identificació de la persona responsable de la colònia i dels col·laboradors i col·laboradores: noms i dades de contacte.
- d) Nombre de gats, diferenciant femelles i mascles.
- e) Nombre d'animals esterilitzats(quants mascles i quantes femelles) i si hi ha presència d'animals malalts.
- f) Vulnerabilitat de la colònia: presència de perills potencials o reals (gossos solts a la zona, trànsit, conflictes veïnals, possibles obres o altres).

7.1.3. Persones cuidadores

Cada colònia controlada tindrà una persona cuidadora responsable, encara que podran haver-hi també una o diverses persones col·laboradores. La persona responsable és la que haurà d'estar en contacte amb l'Ajuntament o gestor extern per a resoldre qualsevol assumpte relacionat amb la colònia.

Qualsevol persona podrà sol·licitar ser cuidador o cuidadora d'una colònia ja registrada, per a la qual cosa presentarà una sol·licitud a l'Ajuntament de Tona (ANNEX II).

L'Ajuntament, a través de la Regidoria corresponent, proporcionarà un carnet de col·laborador o col·laboradora, que tindrà validesa mentre es col·labori adequadament amb la colònia. En cas de finalitzar la col·laboració, la persona responsable haurà de comunicar-ho amb un mes d'antelació a l'Ajuntament o gestor extern per a procedir-ne a fer la baixa.

7.1.4. Ubicació de les colònies

Les colònies felines s'assenten en territoris sobre la base de l'existència de recursos essencials per als seus membres com ara menjar, aigua, refugis per a inclemències meteorològiques i agressions externes. Respectant, en la mesura que sigui possible, el lloc triat pels mateixos gats, es revisarà que la ubicació de la colònia no generi conflictes ni molèsties en el veïnat.

Amb caràcter general les colònies se situaran en els següents espais:

- Vies i espais públics.
- Parcs i zones enjardinades municipals.
- Solars i descampats de titularitat municipal.
- Qualsevol localització de domini públic o privat. Quan la localització s'ubiqui en un espai privat serà obligatòria l'autorització expressa del propietari del terreny.

En qualsevol cas, es valorarà per part del personal tècnic de l'Ajuntament i/o gestors externs la idoneïtat d'ubicació d'una colònia atenent criteris tècnics de salut pública i de protecció animal.

7.1.5. Condicionament de les colònies

En les colònies en què la localització ho permeti i en funció del pressupost disponible en cada exercici, es dotarà del material necessari per al condicionament de la colònia, segons en siguin les característiques i les necessitats. Aquests elements són:

a) Punts d'alimentació (abeuradors i menjadores), si pot ser tremuges o contenidors.

Es prendran totes les mesures possibles perquè l'aigua i l'aliment siguin inaccessibles a altres espècies (aus, rèptils, petits mamífers, etc.), per a evitar riscos d'exposició a la depredació per part dels gats. Si no fos possible la col·locació de tremuges o

contenidors, s'utilitzaran recipients per al menjar i l'aigua de material fàcilment rentable. No es permetrà la col·locació d'aliments directament en el sòl, a excepció de casos concrets.

Tant l'aigua com el pinso es mantindran amb accés constantment i la ubicació serà tan discreta com sigui possible. En relació amb els recipients que continguin aigua, s'haurà de complir amb l'Ordenança Municipal per al Control de Mosquits per la seva rellevància per a la salut.

b) Trasllat punt d'alimentació

Si és necessari, es podran desplaçar els punts d'alimentació en una extensió que sigui fàcil d'assimilar per les despeses, sense que impliqui la reubicació de la colònia.

c) Punts de recer

L'orografia o existència de zones de recer naturals en la zona pot fer que no sigui necessari en totes elles.

No és recomanable l'ús de material tèxtil (mantes o tovalles, per exemple), ja que mantenen el fred i la humitat i acaben aconseguint l'efecte contrari al que es pretén. A més, poden ser focus d'ectoparàsits com puces.

d) Cartell informatiu/identificatiu.

Aquest cartell contindrà una menció expressa a l'existència de persones col·laboradores autoritzades amb carnet per a la cura i alimentació d'aquests i amb advertències de la no-admissió d'aliments que no siguin proporcionats per les mateixes alimentadores o alimentadors de la colònia.

La viabilitat o no d'aquesta senyalització es valorarà pel personal tècnic, tenint en compte els possibles inconvenients que pugui proporcionar, en funció del lloc i la situació de cadascuna.

En termes generals, es recomana l'ús de contenidors o casetes sempre que sigui possible, ja que permeten ser utilitzats alhora com a punt d'alimentació, recer i suport de la identificació de la colònia. A més, aquests contenidors o casetes disminueixen el risc d'actes de vandalisme, en tractar-se d'un habitatge tancat i controlat amb clau.

Els punts d'alimentació, recer, així com els cartells identificatius/informatius, seran controlats per l'Ajuntament, qui en vetllarà pel bon manteniment i condicions higienicosanitàries. Mai se n'augmentarà el nombre o es canviaran de lloc sense autorització prèvia de l'Ajuntament.

7.1.6. Cures de la colònia

Pla de Gestió Ètica de Colònies de Gats Comunitaris del municipi de Tona

Les cuidadores i cuidadors de cada colònia hauran de:

- Subministrar aigua neta i fresca de forma continuada als gats de la colònia.
- Alimentar les colònies exclusivament amb pinso sec per a gats, de la major qualitat possible, evitant tot aliment orgànic o humit amb el fi de mantenir neta la colònia. Sols s'utilitzarà aliment humit amb el fi de capturar els animals per al protocol CER o per a altres procediments, amb excepció de gats malalts, cadells o el subministrament de medicaments.
- Establir un horari d'alimentació regular, en la mesura que sigui possible. D'aquesta manera, els gats acudiran al punt d'alimentació en aquest horari, la qual cosa serà de gran utilitat per a realitzar captures quan sigui necessari, així com per a observar els animals de manera regular perquè es pugui identificar la presència d'algun gat malalt (per a proporcionar-li atenció veterinària) o gats sociables (per a una possible adopció).
- Retirar les restes d'aliment i netejar-les diàriament si és possible. En tot cas, s'haurà d'evitar embrutar les vies i els espais públics.
- Mantenir la neteja i desinfecció.
- Observar l'estat dels gats els dies posteriors a l'esterilització.
- Informar dels animals malalts per a la captura i atenció veterinària d'aquests.
- On no sigui necessària la col·locació de punts d'eliminació, retirar, sempre que pugui fer-se de forma senzilla, el major nombre de femta de l'entorn proper de forma regular, per a mantenir una bona higiene.

7.1.7. Neteja i desinfecció

Aquest aspecte és fonamental per a mantenir la salut de la colònia i evitar conflictes derivats de males olors i falta d'higiene. Una higiene adequada minimitza la transmissió de malalties i permet conviure a un nombre major de gats.

Els abeuradors i les menjadores han de ser rentats amb aigua i sabó i desinfectats amb regularitat. S'usarà per a la desinfecció un agent eficaç enfront dels dos virus més resistents (*Panleucopenia felina* i *Calicivirus felí*), com per exemple lleixiu d'ús domèstic, en una dilució 1:32 amb aigua freda.

Les casetes i material d'aïllament han de ser netejats, desinfectats i canviats amb

regularitat.

Les persones responsables de la colònia han de rentar-se i desinfectar-se les mans en acabar la seva tasca. Es recomana també tindre material protector o roba separada per a aquesta activitat. (sobretot per evitar contagis amb els animals que la persona pugui tenir a casa).

7.1.8. Reubicació d'una colònia

Només es podrà optar per la retirada dels gats si existeix una deguda i provada justificació i sempre que es disposi d'un lloc per a la reubicació d'aquests que compleixi amb les condicions necessàries per a la cura i benestar dels animals.

Es comptarà sempre amb l'assessorament del tècnic en Benestar Animal abans de decidir la reubicació d'una colònia i caldrà permís de l'autoritat competent.

7.2. Criteris sanitaris

Per a garantir un bon estat sanitari de la colònia felina i minimitzar el risc per a la salut pública, es recomanen les següents mesures, que es programaran en funció del pressupost disponible en cada exercici. Tota actuació veterinària serà registrada i el centre veterinari haurà d'omplir i signar la fitxa veterinària segons model (Annex XII).

7.2.1. Tractaments preventius

És recomanable la vacunació per al Herpesvirus felí (FHV-1), Calicivirus felí (FCV) i Panleucopenia felina (FPV), tots ells continguts en la vacuna trivalent. Aquesta vacuna s'aplicarà en el moment de l'esterilització. En aquells gats el maneig dels quals ho permeti, es recomana revacunar a l'any i posteriorment cada 2-3 anys, per a intentar aconseguir una immunitat de grup.

Així mateix, es obligat desparasitar tots els gats en el moment de la seva captura per a cures o l'esterilització, amb un antiparasitari d'ampli espectre per a paràsits interns i externs. En aquells gats el maneig dels quals ho permeti, es recomana repetir la desparasitació per a paràsits interns cada tres mesos i per a paràsits externs una vegada al mes (especialment durant els mesos de primavera i estiu). Donada la dificultat de poder capturar de nou tots els gats, aconsellem utilitzar pols o terra de diatomees com a antiparasitari extern natural, barat i no tòxic. Una colònia felina ben desparasitada suposa

un risc mínim per a la salut pública.

No es recomana testar de forma generalitzada tots els gats d'una colònia enfront dels retrovirus felins (FeLV / FIV). Es considera més útil destinar aqueixos recursos a esterilitzar tots els gats, vacunar-los, donar-los una bona alimentació i desparasitar-los amb regularitat. La incidència d'aquests virus és baixa en la població general (3-7% segons països) i en esterilitzar-los disminueixen molt les possibilitats de contagi. En el seu diagnòstic existeix, a més, la possibilitat de falsos positius i infeccions regressives, per la qual cosa un sol test no és suficient per a confirmar la infecció progressiva.

7.2.2. Identificació

Es obligatori la identificació dels gats de cada colònia amb microxip, que s'implantarà en el moment de l'esterilització o aprofitant les captures d'animals per cures. El microxip anirà registrat a nom de l'Ajuntament.

7.2.3. Virus de la Ràbia

En cas de detectar-se el virus de la ràbia en algun individu de les colònies, s'aplicarà el Plan Nacional de Contingència contra la Ràbia Animal. (ANNEX X)
https://www.sanidad.gob.es/areas/alertasEmergenciasSanitarias/preparacionRespuesta/docs/Plan_contingencia_Rabia_2023.pdf

7.2.4. Atenció a animals malalts

En aquelles colònies en les quals es detecti algun individu amb signes de malaltia, la persona cuidadora o responsable de la colònia donarà avís a l'Ajuntament o al gestor extern, en el menor termini de temps possible, per a procedir-ne a la captura si fos necessari, de manera que pugui rebre atenció veterinària seguin el protocol (ANNEX III).

7.2.5. Eutanàsia

En cas de necessitar induir la mort a un animal serà mitjançant eutanàsia, prescrita i realitzada per personal professional veterinari col·legiat, de manera ràpida i indolora, aplicant-se sempre sedació i mitjançant mètodes que impliquen el mínim sofriment i provoquin una pèrdua de consciència immediata.

7.2.6. Animals morts

En el cas que es trobi un gat mort al carrer, sigui o no de colònia, es procedirà a la

retirada del cadàver donant avís a l'Ajuntament o al gestor de les colònies de gats per a procedir a la recollida per a la seva incineració.

S'haurà de comprovar si l'animal porta xip per tal de localitzar-ne el seu propietari en cas de que en tingui.

En cas que fos necessària la realització d'una autòpsia a un gat del programa CER per sospita d'intoxicació o una altra causa qualsevol, es farà amb el centre veterinari col·laborador. L'Ajuntament haurà de donar el permís de qualsevol autòpsia realitzada amb la finalitat de conèixer la causa de la mort i intervenir si fos necessari (ANNEX III).

7.3. Adopció de gats socialitzats

En cas d'aparició d'un gat nou en la colònia el comportament del qual és clarament el d'un gat domèstic socialitzat o un gatet amb possibilitat de socialitzar-se, es faran tots els possibles per donar-lo en adopció.

- Gats abandonats o perduts: s'haurà d'intentar per tots els mitjans trobar el seu responsable legal, llegir el microxip si en portés, col·locar cartells, preguntar als veïns, xarxes socials, etc.

En cas de no trobar el seu responsable legal, l'animal passarà a adopció, seguint els criteris de la llei de protecció animal.

- Gats nascuts en la colònia: aquests animals es podran entregar en adopció després del deslletament, si pot ser abans de les 8-9 setmanes d'edat. Sempre que sigui possible, segons mitjans humans i recursos econòmics.

7.4. Planificació del Programa CER

La gestió ètica de les colònies felines consisteix en la captura i control sanitari de gats de carrer, l'esterilització, marcatge i retorn a la colònia d'origen. Els programes CER (Captura-Esterilització-Retorn) són la base i la millor eina per a controlar la població de colònies urbanes felines i mantenir-ne la salut. Són processos dinàmics que requereixen un important grau de compromís i dedicació.

El Pla de gestió de colònies de gats comunitaris i el programa CER permeten:

- Millorar el benestar i la salut dels gats disminuint l'estrès i augmentant-ne el sistema immunològic.
- Minimitzar els conflictes amb el veïnat: perquè desapareixen les conductes associades al

cel, disminueix l'agressivitat i els conflictes entre gats i, així, també els sorolls i olors (marcatge amb orina) que en deriven i que poden afectar els ciutadans.

- Disminuir l'aparició de malalties infeccioses i parasitàries.
- Evitar el creixement exponencial de la població degut a la presència d'individus sexualment actius.
- Disminuir la presència de rosegadors en la zona de la colònia felina.
- Mantenir unes bones condicions higienicosanitàries en la colònia felina, la qual cosa, junt amb l'increment de la salut dels gats, en millora la percepció per part de la ciutadania.

S'ha demostrat que en aquelles colònies el percentatge d'esterilitzacions de les quals supera el 90% d'individus, el cens és decreixent. Les colònies amb un percentatge entre el 70 i el 90% d'animals esterilitzats es mantenen estables en nombre. En aquest estat es considera que les colònies estan en bones condicions, ja que s'evita l'augment descontrolat de la població. Segons la taula següent, podem classificar l'estat d'una colònia en funció del percentatge d'animals esterilitzats.

Estat de la colònia	%	Cens
Controlada	>90%	Disminució del cens
Estable	70%-90%	Cens estable
En vies d'estabilització	50%-70%	Augment controlat
Inici del programa	1%-50%	Augment descontrolat
Sense control	0%	Augment descontrolat

7.4.1. Mètodes de captura

Els gats es podran portar en cistelles de transport sempre que sigui possible (quan el seu maneig ho permeti). Per als gats el maneig dels quals no és possible s'utilitzaran gàbies-trampa, que seran facilitades per l'Ajuntament. S'usarà menjar humit per aconseguir capturar l'animal. Una vegada el gat estigui en el seu interior, es recomana cobrir com més aviat millor el dispositiu amb una tela, per a minimitzar l'estrès de l'animal.

Amb la finalitat que els gats romanguin en les gàbies-trampa el menor nombre d'hores possible, les captures es realitzaran sempre en coordinació amb el centre veterinari col·laborador. Per aquest mateix motiu, les gàbies-trampa es vigilaran de manera continuada,

evitant deixar l'animal atrapat a la intempèrie. I s'hauran de retornar netes i en bones condicions, seguint el protocol de neteja (ANNEX XI)

Seguir passos segons protocol captures (ANNEX IV)

7.4.2. Esterilització

Es durà a terme en els centres veterinaris col·laboradors, que disposaran de les condicions adequades per a aquest procediment. També s'administrarà un antibiòtic de llarga durada a les femelles sempre que segons criteri veterinari faci falta.

Es realitzarà una marca visual (tall) a l'orella per a poder identificar fàcilment que aquest gat està esterilitzat. Aquesta marca pot ser a l'orella esquerra per als mascles i a l'orella dreta per a les femelles.

Seguir passos segons protocol captures (ANNEX IV)

7.4.3. Retorn a la colònia

Els gats seran retornats a la colònia, en el mateix lloc de la captura si és possible, en un període màxim de 24 hores, segons diversos factors (complicacions postquirúrgiques, sexe, estat de salut i condicions meteorològiques). Sempre assegurant que l'animal està ben despert i conscient.

La persona cuidadora de la colònia haurà de mantenir sota observació els gats esterilitzats durant els dies posteriors a la intervenció i donar avís a l'Ajuntament, al gestor extern o al centre veterinari en cas que s'observessin complicacions postquirúrgiques.

Seguir passos segons protocol captures (ANNEX IV)

8. Persones col·laboradores

La protecció dels animals depèn en gran mesura de l'acció de l'administració, però també requereix la col·laboració i participació de persones que desenvolupen accions voluntàries en benefici de la societat en general i dels animals en particular. La persona col·laboradora és aquella que lliurement dedica part del seu temps a portar a terme activitats de caràcter cívic i social sense contraprestació econòmica, en favor d'interessos socials col·lectius, de manera solidària i responsable.

Les activitats de cooperació es configuren com una important estratègia d'educació i

sensibilització ambiental, atès que a més de l'acció directa que exerceixen sobre la qualitat del medi urbà, possibiliten un canvi personal i social en les actituds i comportaments socials que resulta imprescindible per a la solució dels problemes de convivència entre l'ésser humà i els animals que comparteixen amb ell les zones urbanes.

La base d'aquest Pla és el control sanitari dels animals, vigilància, manteniment de les colònies felines i la minimització de les molèsties per als veïns i veïnes, per a això és necessari

disposar d'una xarxa de persones col·laboradores que adquireixin la condició de persones cuidadores i col·laborin en les diferents accions relacionades amb la gestió de les colònies felines.

Les persones interessades hauran de sol·licitar la seva condició de persona cuidadora de colònia a l'Ajuntament i signar el document de col·laboració (ANNEX V), que després de valorar la sol·licitud facilitarà la corresponent acreditació/autorització. Les persones col·laboradores hauran de comprometre's en el moment de rebre l'acreditació a seguir les indicacions de la Regidoria corresponent de l'Ajuntament en matèria d'alimentació, neteja dels espais on se situen les colònies, supervisió i trasllat d'informació, així com sobre el comportament davant les diferents situacions que puguin sorgir. L'incompliment d'aquestes pautes bàsiques podrà ser motiu de revocació de l'acreditació com a persona cuidadora.

D'altra banda, és imprescindible per a una correcta gestió de les colònies donar una bona imatge del pla de gestió i per a això és fonamental la figura del mediador. Quan es produeix una queixa, aquesta es remetrà directament a la Regidoria corresponent per tal que la gestioni.

Cal fer una menció especial a les cases d'acollida, per l'esforç en temps i dedicació que requereixen, la labor de les quals és imprescindible per a la recuperació de gats malalts i la socialització d'aquests, facilitant-ne l'adopció definitiva. Seria important, per tant, disposar d'una xarxa de cases d'acollida que facilitarà portar a terme les adopcions dels gats rescatats. Havent d'informar a l'Ajuntament o al gestor extern del registre d'entrada i sortida de cada animal, el motiu de l'acollida i el destí d'aquest.

Nota: Per tal de poder accedir als ajuts proporcionats per l'Ajuntament (com ara pinso, esterilitzacions, cures, etc.) és imprescindible estar registrada com a persona col·laboradora en el Pla de gestió ètic de colònies de gats de carrer.

9. Funcions i obligacions

Pla de Gestió Ètica de Colònies de Gats Comunitaris del municipi de Tona

9.1. Obligacions de persones cuidadores

La persona col·laboradora es compromet a:

- Acreditar formació de gestió de colònies pel mètode CER i protecció animal.
- Proporcionar aliment i beguda als exemplars de les colònies al lloc legalment establert.
- Notificar actes de vandalisme i incidències.
- Mantenir i netejar les colònies i mobiliari.
- Avisar i ajudar en les captures per atenció veterinària i retorn a la colònia.
- Ajudar en fer les captures per iniciativa o petició de l'ajuntament, raonadament.
- Actualitzar el cens dels gats amb caràcter anual.
- Informar a l'Ajuntament de Tona, tot informant-lo dels o dels aspectes més rellevants i activitats. També participació en la resolució de problemàtiques derivades dels gats, quan hi hagi alguna queixa i/o demanda veïnal.
- Complir la normativa de protecció animal.

9.2. Funcions de l'Ajuntament

- Informar en matèria relativa a gats i colònies urbanes.
- Gestionar el registre de noves colònies felines.
- Formar les persones cuidadores i personal relacionat amb el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris del municipi.
- Dotar les persones cuidadores del carnet de cuidador/a i/o alimentador/a.
- Subministrar (en cas necessari) i controlar el material per a captura i contenció.
- Elaborar contractes per a esterilitzacions del programa CER. Si pel motiu que fos la persona cuidadora decideix traslladar l'animal a altre centre veterinari no contractat per l'Ajuntament, totes les despeses ocasionades correran per compte d'aquesta persona.
- Realitzar inspeccions periòdiques a les colònies felines.
- Mantenir actualitzat un Registre de seguiment de les Colònies Felines.
- Actuar com a intermediari o buscar un agent extern, entre les persones cuidadores encarregades del programa CER.
- Actuar com a mediador en cas de conflictes amb la ciutadania. Les queixes que rebí l'ajuntament (OAR, policia o tècnic) es registraran al formulari de l'annex VI.
- Fer campanyes de conscienciació ciutadana.
- Subministrar donacions d'alimentació i de tractaments farmacològics a les diferents colònies i tot allò que marqui la llei de benestar i protecció animal.
- Inspecció i supervisió de la funció de les colònies de gats.
- Garantir un espai de recuperació per a gats malalts, ferits, etc. (segons pressupost disponible).
- Actualitzar una base de dades de les colònies de gats controlades del municipi. Amb la informació, que com a mínim serà:
 - Nom de la colònia.
 - Responsables i les seves dades de contacte.
 - Ubicació de la colònia (coordenades geogràfiques).
 - Punt d'alimentació.

- Número de gats de la colònia.
- Sexe dels individus de la colònia.
- Número de gats esterilitzats.
- Antiguitat de la colònia.
- Incidències amb la colònia (afectacions als veïns, actes vandàlics....)
- Vetllar pel compliment d'aquest programa.

L'Ajuntament tindrà en tot moment potestat per a portar a terme la supervisió de l'estat de les colònies felines, així com mantenir o modificar-ne el criteri de la gestió segons la llei de protecció animal.

10.-Formació i difusió

10.1. Formació de les persones involucrades en el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris de l'Ajuntament de Tona.

Perquè el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris de Tona funcioni de la manera més eficaç possible, les persones involucrades hauran de conèixer els diferents aspectes del Pla i les raons per a seguir-ne les directrius. D'aquesta manera, millorarà l'adherència a aquestes directrius. Per tant, es formarà de manera específica aquelles persones relacionades amb el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris.

10.1.1. Formació a persones cuidadores

Es realitzarà una formació bàsica de les persones col·laboradores que cuiden i gestionen les colònies, que inclouran els següents aspectes:

- Coneixements bàsics d'etologia felina. Comunicació i llenguatge corporal felí. Identificació de signes de dolor.
- Principals malalties felines en les colònies i els símptomes. Detecció de problemes sanitaris en les colònies.
- Higiene i desinfecció en la colònia.
- Coneixement del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris.
- Legislació bàsica relacionada amb les colònies.

10.1.2. Formació a la brigada municipal i/o la Policia Local.

La brigada municipal i/o la Policia Local són indispensable per al bon funcionament de les colònies. Per aquest motiu, és necessari que tinguin uns coneixements bàsics de les colònies felines i del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris.

- Legislació i Ordenances.

- Conceptes bàsics d'Etologia felina i maneig de colònies.
- Formació en la gestió ètica de colònies. Coneixement de les directrius del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris.

10.2. Difusió educativa a la ciutadania

L'Ajuntament de Tona promourà la difusió i informació del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris a la ciutadania en general, de manera que s'exposen els avantatges d'aquest i de la Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris. L'Ajuntament utilitzarà tots els mitjans disponibles per a la informació i difusió (xerrades, bustiada, cartelleria, xarxes socials, etc.). Aquesta informació pot estar dirigida a:

- Divulgar el Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris i els seus avantatges.
- Fomentar un comportament respectuós cap als animals en general i cap als gats de carrer en particular.
- Promocionar la col·laboració entre la ciutadania.
- Prevenir l'aparició de conflictes veïnals, així com informar de l'existència de la figura de mediació per part de l'Ajuntament de Tona i la regidoria corresponent.

11.- Seguiment de les colònies i avaluació del Pla.

El seguiment de les colònies serà portat a terme per l'Ajuntament a través de:

- Cens Colonial Felí (actualitzat de forma anual a través de les persones cuidadores de les colònies, com queda especificat en el punt 7.1).
- Llibre de Registre d'Intervencions en les Colònies Felines, en què s'anotaran les queixes rebudes sobre les colònies, les visites o inspeccions i qualsevol altra actuació que sigui necessari portar a terme.

En relació amb l'avaluació del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris de Tona i per a poder valorar l'assoliment dels objectius planejats en aquest, s'haurà d'establir un sistema d'indicadors que puguin verificar-se de forma objectiva i que eviten les interpretacions subjectives de valoració. Aquests indicadors hauran d'establir-se per consens i hauran de registrar-se pels principis següents:

- Els indicadors han de ser significatius i rellevants.

- Les dades requerides han de ser fàcilment recopilades.
- El mesurament de l'indicador per a l'anàlisi ha de ser factible en funció dels recursos disponibles.

Per a la valoració dels objectius proposats, els indicadors hauran de seleccionar-se tenint en compte criteris de:

- **Qualitat:** fa referència a la variable emplenada. Per exemple, taxa de reproducció dels gats en les colònies, nombre de queixes rebudes pels veïns que conviuen en la rodalia de les colònies, nombre d'atencions de gats en clíniques veterinàries, nombre de gats sacrificats, etc.
- **Quantitat:** es refereix a la magnitud de l'objectiu que s'espera aconseguir. Per exemple, % reducció del nombre d'ingressos en el centre d'acollida, % reducció de la taxa de mortalitat de gats, % augment d'adopcions, etc.
- **Temps:** es refereix al període en el qual s'espera aconseguir l'objectiu i normalment està vinculat a la duració del pla.

12.-Execució i duració

La implementació del Pla de gestió es realitzarà de manera progressiva, dividint-se en diverses fases per assegurar una execució eficient i efectiva.

En la primera fase, que correspon al primer any de implementació, es duran a terme les següents tasques:

1. Definir tots els protocols necessaris per a la gestió de les colònies de gats, incloent-hi els procediments de captures, alimentació i control poblacional.
2. Crear un mapa detallat que identifiqui les ubicacions de les colònies de gats a gestionar.
3. Informar i explicar el Pla de gestió a la població local, així com a les persones interessades en col·laborar en la seva execució, proporcionant-los formació i orientació adequades.
4. Vetllar per tal que es facin les esterilitzacions pactades segons pressupost i garantir les cures necessàries dels gats comunitaris malalts i ferits.
5. Vetllar per tal que tots els animals que passin pel centre veterinari siguin identificats amb xip.

En la segona fase, que es desenvoluparà durant el segon i següents anys, es portaran a terme les següents accions:

1. Explorar alternatives per a la reubicació de les colònies de gats en aquells punts on la seva presència genera conflictes, cercant ubicacions més adequades que minimitzin els impactes negatius (sempre que sigui possible i necessari).
2. Iniciar sempre que sigui possible la creació de refugis i àrees de menjador adaptades per a les colònies donades d'alta, assegurant un entorn òptim per al benestar dels animals i els veïns.
3. Desenvolupar un espai dedicat a la recuperació i atenció dels gats, garantint així una

- millor gestió sanitària i de salut per als animals atesos (en cas que qui gestioni les recollides i custòdia dels animals no disposin d'aquest espai).
4. Vetllar per tal que es facin les esterilitzacions pactades segons pressupost i garantir les cures necessàries dels gats comunitaris malalts i ferits.
 5. Vetllar per tal que tots els animals que passin pel centre veterinari siguin identificats amb xip.

Aquest pla tindrà una duració indefinida per a aconseguir els objectius fixats.

En qualsevol moment que es consideri necessari, serà possible fer una revisió del Pla de Gestió Ètica de Colònies de gats comunitaris de Tona, seguint els protocols juridicoadministratius habituals per a això.

13.-Clàusula de Protecció de drets i restriccions d'ús.

En compliment de les normes de protecció de drets d'autor i propietat intel·lectual, queda estrictament prohibit copiar, reproduir, distribuir, transmetre o utilitzar, totalment o parcialment, el contingut d'aquest Pla de Gestió sense l'autorització expressa i per escrit de l'autor. Això inclou, però no es limita a, la seva distribució a altres ajuntaments o entitats externes.

Els drets de propietat intel·lectual sobre el contingut d'aquest document són titularitat exclusiva de la Fundació Fauna. Així mateix, qualsevol ús no autoritzat pot donar lloc a accions legals pertinents per la vulneració dels drets de propietat intel·lectual.

La Fundació Fauna es reserva tots els drets no expressament concedits en aquest document. Qualsevol sol·licitud per a l'ús, reproducció o distribució del contingut ha de ser dirigida a l'autor per a la seva avaluació i, si escau, l'aprovació corresponent.

Advertència Legal

L'incompliment d'aquesta clàusula pot donar lloc a responsabilitats legals, incloent però no limitant-se a, sancions econòmiques, així com accions judicials civils o penals segons les lleis vigents.

Aquestes mesures es prenen amb l'objectiu de protegir la integritat i l'originalitat del Pla de Gestió, així com per assegurar que l'ús del mateix es realitzi de manera responsable i respectuosa amb els drets de propietat intel·lectual de l'autor.

Sant Esteve d'en Bas, 25 d'Agost de 2025

David Serramitjana Gómez

Biòleg i tècnic en gestió de fauna i espais naturals.